

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

31 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte - Petru Ursache,

Judecătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev,
Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de partea vătămată Boțan Iurie, împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06 iunie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Perepelița Tatiana Evghenii,

*născută la 22 aprilie 1975, originară din or. Cahul,
domiciliată în mun. Chișinău, str. Trandafirilor 15, ap.
26.*

*Datele referitoare la termenul de examinare a
cauzei:*

- 1. de la 28 noiembrie 2013 - pînă la 06 iunie 2014
(instanța de fond);*
- 2. de la 31 iulie 2014 - pînă la 05 noiembrie 2014
(instanța de apel);*
- 3. de la 04 februarie 2015 - pînă la 31 martie 2015
(instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06 iunie 2014, pronunțată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală Perepelița Tatiana a fost condamnată în baza art. 264 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 200 unități convenționale, echivalentul a 4000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Perepelița Tatiana la 17 august 2013, aproximativ la ora 14³⁰, conducînd automobilul de model „BMW X6”, cu n/î C XE 777, pe str. Bulgară din direcția str. Kogălniceanu spre str. A. Mateevici, mun. Chișinău, ajungînd la intersecția străzilor Bulgară și Bernardazzi, nu a manifestat prudență sporită la trafic, precum și nu a ținut cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile

rutiere, de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și modalității de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat cerințele indicatorului rutier nr 2.1 al Regulamentului Circulației Rutiere „cedează trecerea” și prevederile pct. 59 alin. (2) a RCR care prevede că „La intersecția drumurilor de semnificație neechivalentă, conducătorul vehiculului care se deplasează pe drum fără prioritate trebuie să cedeze trecerea vehiculelor ce se apropie de intersecție pe drumul cu prioritate” și ca urmare intrând în intersecție a comis tamponarea cu autoturismul de model „Mercedes” cu n/î CPI 022, condus de cet. Boțan Iurie.

În rezultatul impactului unitățile de transport au fost avariate, iar lui Boțan Iurie, i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico - legală nr. 2431/D din 22 octombrie 2013, *vătămări corporale medii*.

3. Nefiind de acord cu sentința în cauză, procurorul și partea vătămată Boțan Iu. au atacat-o cu apeluri, care au solicitat:

- acuzatorul de stat, casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Perepeșița T. să fie condamnată conform învinuirii înaintate la amendă în mărime de 200 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani. În argumentarea soluției solicitate apelantul a invocat că, la stabilirea pedepsei fără aplicarea pedepsei complementare - *privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport*, instanța de judecată nu a ținut cont de scopul pedepsei penale stipulat la art. 61 alin.(2) Cod penal, or, inculpata a admis o încălcare gravă a prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere, prin ce a pus în pericol nu doar viața și sănătatea sa, dar și altor participanți la trafic;

- partea vătămată, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu stabilirea unei pedepse mai aspre și aplicarea pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de-a conduce mijloace de transport în limitele prevăzute de norma penală în baza căreia Perepeșița T. a fost condamnată. În motivarea celor invocate apelantul a specificat că, instanța de fond eronat a interpretat faptul că privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 2 ani urmează a fi aplicat doar în cazul în care sancțiunea principală va fi sub formă de închisoare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2014, apelurile declarate au fost respinse și menținută fără

modificări sentința contestată.

5. Colegiul penal și-a argumentat soluția prin aceea că instanța de fond corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, ajungând la o concluzie justă privind vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(1) Cod penal.

Referitor la pedeapsa aplicată lui Perepeșița T., instanța de apel a menționat că la stabilirea acesteia, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și just a conchis că, scopul pedepsei penale poate fi atins și prin aplicarea sancțiunii sub formă de amendă.

Cu referire la solicitarea apelanților privind aplicarea pedepsei complementare - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport Colegiul penal a relevat că, inculpata poate fi sancționată cu amendă, fără aplicarea pedepsei complementare, deoarece fraza „(cu sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani” se referă doar la pedeapsa cu închisoarea. Or, în cazul în care, pedeapsa complementară este prevăzută pentru mai multe categorii de pedepse principale din sancțiunea articolului, legiuitorul indică expres că pedeapsa complementară se aplică „în toate cazurile”.

6. Împotriva hotărârilor nominalizate a declarat recurs ordinar partea vătămată Boțan I. care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală solicită, casarea hotărârilor contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a lui Perepeșița Tatiana în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea unei sancțiuni mai aspre, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, invocând repetat aceleași argumente care anterior au fost menționate în cererea de apel.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În recursul declarat de recurent se invocă ca temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală și anume: hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță când cauza a fost judecată în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate în

baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 417 alin.(1) pct.7) și 8) CPP, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită de avut în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Astfel, instanța de recurs conchide că în cauza dată instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul cărora rezultă că nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu prevederile art.412 alin.(2) Cod de procedură penală, judecarea apelului se face cu citarea părților și înmînarea copiilor de pe apel.

Din materialele dosarului rezultă că împotriva sentinței instanței de fond a depus apel acuzatorul de stat și partea vătămată Boțan I., cu invocarea motivelor menționate la pct. 3 al prezentei hotărâri, în susținerea cerințelor privind casarea hotărârii primei instanțe.

Colegiul atestă că, în conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1) pct. 15) Cod de procedură penală, partea vătămată are dreptul să participe la judecarea cauzei pe cale ordinară de atac, precum are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod, iar conform art. 364 Cod de procedură penală, părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.

Conform art. 315 Cod de procedură penală, procurorul, partea vătămată, apărătorul, inculpatul beneficiază de drepturi egale în fața instanței de judecată în ce privește administrarea probelor, participarea la cercetarea acestora și formularea cererilor și demersurilor.

Articolul 24 Cod de procedură penală garantează părților dreptul la un

proces contradictoriu și prevede că părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor.

Colegiul remarcă că potrivit prevederilor art. 323 alin.(2) și (3) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în prima instanță și în *instanța de apel* se desfășoară cu participarea părții vătămate, iar în caz de neprezentare motivată a acesteia, instanța, consultând opiniile părților, decide judecarea cauzei sau amânarea ei în funcție de faptul dacă cauza poate fi judecată în lipsa părții vătămate fără a-i leza drepturile și interesele.

Potrivit materialelor cauzei rezultă că, la 05 noiembrie 2014, partea vătămată Boțan Iurie prin intermediul faxului a expediat o cerere de amânare a examinării cauzei, din motiv de sănătate, prezentând în acest sens - copia certificatului de concediu medical seria 01 cu nr. 1512112 (f.d.144).

Din procesului-verbal al ședinței de judecată se vede că instanța de apel, a decis examinarea apelurilor înaintate în lipsa părții vătămate, însă, în situația când partea vătămată a prezentat probe, care, în opinia lui, dovedesc imposibilitatea lui de a se prezenta în ședința de judecată motivat dar nicidecum neprezentarea nemotivată în instanță, instanța de apel urmează să argumenteze soluția asupra acestui argument (f.d.147-148).

Prin urmare, instanța de apel a încălcat prevederile normelor enunțate prin ce a admis o eroare de drept.

Astfel, la judecarea apelului, cauza a fost examinată în lipsa părții vătămate, care, legal citată, a fost în imposibilitatea de a se prezenta, iar nerespectarea acestei reguli constituie o eroare de drept, care se încadrează în prevederile art. 427 alin.(1) pct.5) Cod de procedură penală.

Din prevederile art. 17 alin. (2) Cod de procedură penală rezultă că instanța judecătorească este obligată să asigure participanților la procesul penal deplină exercitare a drepturilor lor procesuale.

Dispoziția normei date nu a fost respectată de către instanța de apel, dat fiind că judecarea cauzei respective, inclusiv și în baza apelului declarat de partea vătămată, s-a desfășurat în absența acesteia, necătînd că lipsa părții vătămate în instanță a fost motivată.

Prin urmare, Colegiul conchide că prin neargumentarea examinării cauzei în lipsa părții vătămate, instanța de apel a încălcat dreptul acestuia la apărare și dreptul la judecare în mod echitabil.

Astfel, se constată că cauza penală a fost judecată atât în instanța de fond, cât și cea de apel în lipsa părții vătămate.

Această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs, deoarece soluționarea chestiunii respective și anume - privind participarea părților la proces în instanța de apel ține de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanța de apel, care este de competența acestei instanțe, de aceea decizia instanței de apel urmează a fi casată cu trimiterea cauzei la rejudecare.

Rejudecând cauza, instanța de apel urmează să ia în considerație cele expuse în prezenta decizie, să înlăture încălcările de lege menționate, să respecte procedura de judecare a cauzei în instanța de apel, cu înștiințarea părților, iar în caz de imposibilitate a acestora de a se prezenta să respecte procedura procesual penală în această parte, se va pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, va verifica minuțios, sub toate aspectele, complet și obiectiv toate probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și va adopta o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de partea vătămată Boțan Iurie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui *Perepeșița Tatiana Evghenii* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 21 aprilie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma